

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE SANTOVKA

PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2018 - 2023

Formulár č. Ú 1 - Hlavička dokumentu PRO

Názov:	Komunitný plán 2018 - 2023
Obec:	Santovka
Územný plán obce schválený:	Marec 2018
Dátum schválenia PRO:	
Dátum platnosti:	2018 - 2023
Verzia	1.0.
Publikovaný verejne:	

Zdroj: vlastné spracovanie

Obsah

1 Úvod	3
1.1 Komunita a komunitné plánovanie- vymedzenie pojmov	3
1.2 Právne normy poskytovania sociálnych služieb	4
1.3 Úloha obce v procese uplatňovania plánu sociálnych služieb.....	6
2 Analytická časť	7
2.1 Základný popis územia	7
2.2 Demografické ukazovatele	7
2.3 Nezamestnanosť.....	8
2.4 Školstvo.....	9
2.5 Zdravotníctvo.....	9
2.6 Kultúra, šport	10
2.7 Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb.....	10
2.8 Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb	15
2.9 SWOT analýza.....	16
3 Stratégia rozvoja sociálnych služieb	18
3.1 Ciele a priority cieľovej skupiny Seniori.....	18
3.2 Ciele a priority cieľovej skupiny Deti, mládež a rodina.....	20
3.3 Ciele a priority cieľovej skupiny Osoby so zdravotnými postihnutím	21
3.4 Ciele a priority cieľovej skupiny Osoby v ťažkých životných situáciach.....	23
4 Rozvoj ambulantných, terénnych a pobytových sociálnych služieb	25
5 Použitá literatúra	32

Úvod

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je metóda, ktorou sa na úrovni krajov, miest a obcí plánujú sociálne služby tak, aby zodpovedali miestnym špecifickým požiadavkám a potrebám jednotlivých občanov. Ide o proces zisťovania potrieb, zdrojov a hľadania optimálnych riešení v oblasti sociálnych služieb. Hlavným cieľom komunitného plánovania je posilniť sociálnu súdržnosť všetkých obyvateľov obce, predísť sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených skupín alebo jednotlivcov a opätovné zaradenie do života tých, ktorí stoja na jej okraji a v niektorých prípadoch predstavujú pre obyvateľov hrozbu, či vyvolávajú strach a neistotu.

Komunitný plán sociálnych služieb Santovka je na jednej strane analýza existujúceho stavu sociálnych služieb v obci a na strane druhej načrtáva predstavu o budúcom smerovaní rozvoja obce v oblasti sociálnych služieb. Smeruje k predchádzaniu sociálno-patologických javov a sociálneho vylúčenia cieľových skupín, preventívnymi aktivitami zameranými na podporu poradenstva, medzigeneračnej solidarity, aktívneho starnutia, podporu komunitného dobrovoľníctva a vytvárania podmienok pre kultúrne a voľnočasové aktivity.

1.1. Komunita a komunitné plánovanie – vymedzenie pojmov

V zmysle Zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách je sociálna služba definovaná ako odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na:

- a) prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- b) zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- c) zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- d) riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- e) prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny.

Komunita je tvorená ľuďmi, ktorí žijú na jednom mieste, kde vykonávajú každodenné aktivity, majú medzi sebou rôzne sociálne väzby a sú viazaní nielen k sebe navzájom, ale aj k miestu kde žijú.

Komunitné plánovanie zahŕňa všetko to, čo chceme realizovať, uskutočniť, vytvoriť, zmeniť, rozvíjať, nahrádzať alebo dopĺňať. V oblasti komunitných sociálnych služieb sa plánovanie týka potrieb komunity, ktoré by v sociálnom plánovaní služieb a práce pre danú komunitu nemali chýbať. V zmysle trvalo udržateľného rozvoja komunit preferujeme najmä otázku vzťahu človeka a prostredia tak, aby tento vytváral rovnováhu a vykazoval svoju trvácnosť.

Komunitný plán je teda výsledkom rokovaní medzi vyššie uvedenými účastníkmi procesu komunitného plánovania a reaguje na miestne sociálne problémy a navrhuje kroky k riešeniu. Vytvára teda krátkodobé aj dlhodobé ciele a priority rozvoja sociálnych služieb v danej obci.

Komunitné plánovanie sociálnych služieb vyžaduje aj určenie cieľov intervencií pre jednotlivé cieľové skupiny resp. pre jednotlivé problémové okruhy. Každému identifikovanému a diagnostikovanému problému je priradená priorita podľa kritérií vo vzťahu k oblasti, z ktorej

pristupujeme k sociálnej intervencii. Plány by mali byť realistické, adekvátne materiálnym, personálnym a ďalším zdrojom, možnostiam a potenciálu lokálneho spoločenstva.

Komunitná rehabilitácia – jej cieľom je zabezpečiť, aby postihnuté osoby boli schopné maximalizovať svoje fyzické a mentálne schopnosti, mali prístup k pravidelným službám a príležitostiam a dosiahli úplnú integráciu v rámci svojich komunít a spoločností. Teda pomáha komunite pochopiť, že postihnutí ľudia môžu byť aktívnymi a rovnocennými členmi svojich komunít. Komunitná rehabilitácia je chápaná ako kľúčová stratégia pri poskytovaní dostupných služieb pre postihnuté osoby a ich rodiny. Zámerom a cieľom procesov v rámci komunitnej rehabilitácie je zapojiť do komunity osoby so zdravotným postihnutím prostredníctvom poskytovania vhodných rehabilitačných a sociálnych služieb, ktoré sú poskytované priamo v komunite s cieľom integrovať ľudí s postihnutím do danej komunity. Komunitná rehabilitácia podľa zákona č. 448/2008 o sociálnych službách v oblasti poskytovaní sociálnych služieb je koordinácia činností subjektov, ktorými sú najmä rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia služieb zamestnanosti, poskytovatelia sociálnych služieb a poskytovatelia zdravotnej starostlivosti. Cieľom komunitnej rehabilitácie je obnova alebo rozvoj fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností fyzickej osoby v nepriaznivej sociálnej situácii a podpora jej začlenenia do spoločnosti. Na účel vykonávania komunitnej rehabilitácie sa môžu zriaďovať komunitné centrá rehabilitácií.

Komunitná práca – proces pomáhajúci ľuďom, aby spoločnou aktivitou vyriešili problém miestnej komunity, prípadne zlepšili podmienky svojho života v komunite. Tento proces obvykle vyžaduje účasť profesionálnych sociálnych pracovníkov

Komunitný rozvoj patrí taktiež k aktivitám sociálnej práce v sociálnych službách vedenej komunitne. Je výsledkom realizovania konkrétnych reálnych zmien v živote komunity, ktoré sa podarili uskutočniť. Zároveň sa však môže stať aj obsahom strategického plánovania, najmä v rodine dlhodobějších zámerov a cieľov pre daný územný celok.

1.2. Právne normy poskytovaní sociálnych služieb

Základný právny rámec v oblasti sociálnych služieb tvorí zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý upravuje právne vzťahy pri poskytovaní sociálnych služieb, financovanie sociálnych služieb a dohľad nad poskytovaním sociálnych služieb. Zákon o sociálnych službách ukladá obciam povinnosť vypracovávať a schvaľovať komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode. Právny rámec v oblasti sociálnych služieb dopĺňajú ďalšie právne predpisy:

- zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení,
- zákon č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi,
- zákon č. 601/2003 Z.z. o životnom minime,
- zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine,
- zákon č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele,
- zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách

Proces komunitného plánovania sa realizoval v 6 fázach

Názov fázy plánovania	Popis jednotlivých krokov	Výsledky, výstupy
Prípravná	vytvorenie pracovnej skupiny plán tvorby komunitného plánu mapovanie ďalších aktérov	databáza aktérov/ poskytovateľov sociálnych služieb v záujmovom území, pracovná skupina
Riadiaca	vytvorenie autorského tímu stanovanie časového Harmonogramu	časový harmonogram
Definovanie problémov a potrieb	identifikácia záujmov a potrieb jednotlivých sociálnych skupín analýza a vyhodnotenie záujmov a potrieb jednotlivých sociálnych Skupín	návrh dotazníka pre občanov/užívateľov a poskytovateľov sociálnych služieb vyhodnotenie dotazníkového prieskumu analýza poskytovaných sociálnych služieb SWOT analýza odhad budúcich potrieb
Návrh rozvoja sociálnych služieb	formulácia cieľov a priorít pomenovanie prekážok vypracovanie prehľadu zdrojov a možností	prehľad zdrojov a možností návrh cieľov a priorít
Formulácia stratégie	formulácia stratégie vypracovanie návrhu rozvoja sociálnych služieb konzultácie k vypracovanému návrhu	rozvoja pracovný návrh rozvoja sociálnych služieb záznam z konzultácií a zapracovanie pripomienok a návrh do finálnej verzie
Vypracovanie akčného plánu	príprava a prerokovanie AP informovanie verejnosti	publikovaná informácia pre verejnosť zverejnenie dokumentu

Zdroj: vlastné spracovanie

Zmenu do praxe poskytovania sociálnych služieb priniesol prvý Komunitný plán sociálnych služieb obce Santovka na roky 2015 – 2020, ktorý tvoril súčasť schváleného PHSR obce Santovka. Obec mala snahu, aby jej občania vnímali komunitné plánovanie ako nástroj posudzovania ich potrieb, vytvárania siete sociálnych služieb a ich profesionálneho rozvoja. K rozvoju komunitného plánovania a jeho realizácie prispela najmä potrebná politická podpora vo forme finančnej väzby. Pri plánovaní sociálnych služieb sa vychádzalo predovšetkým z hodnotenia existujúceho stavu poskytovaných sociálnych služieb a zistených potrieb prijímateľov sociálnych služieb, resp. potenciálnych prijímateľov sociálnych služieb. Komunitný plán sociálnych služieb na roky 2015 – 2020 bol vypracovaný na základe Národných priorít rozvoja sociálnych služieb na roky 2009 – 2013. Plnenie cieľov komunitného plánu bolo priebežne vyhodnocované, v rámci hodnotenia sa podarilo v obci Santovka :

- poskytnúť sociálne poradenstvo v rámci vyhľadávacej činnosti,
- poskytnúť opatrovateľskú službu,

- prepravnú službu,
- služby v DS,
- poskytnúť podpornú službu donáškou stravy,
- poskytovanie opatrovateľskej a pobytovej služby na požiadanie;

1.3. Úloha obce v procese uplatňovania plánu sociálnych služieb

Podľa zákona o sociálnych službách, poskytovanie sociálnych služieb sa považuje za služby vo verejnom záujme. Za verejný záujem sa považuje najmä poskytovanie sociálnej služby neverejným poskytovateľom sociálnej služby prijímateľovi sociálnej služby, ktorý je na sociálnu službu odkázaný alebo poskytovanie sociálnej služby neverejným poskytovateľom sociálnej služby, ktorá v príslušnej obci/meste alebo v príslušnom vyššom územnom celku chýba alebo je nedostatková. Verejný záujem pre poskytovanie sociálnych služieb sa považuje tiež vtedy, ak je v súlade s komunitným plánom obce/mesta alebo s koncepciou rozvoja sociálnych služieb v samosprávnom kraji.

Zákon o sociálnych službách ukladá obciam /mestám vytvárať podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb, vytvárať podmienky na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu za účelom predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

Úlohou obce/mesta je vypracovať komunitný plán sociálnych služieb v spolupráci s inými poskytovateľmi sociálnych služieb ako aj prijímateľmi sociálnych služieb na území obce. Obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby občanov v oblasti sociálnych služieb poskytovaných na území obce. Obec určuje potreby rozvoja sociálnych služieb ako aj personálne podmienky, finančné podmienky, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na ich zabezpečenie. Obec zverejňuje komunitný plán sociálnych služieb vhodným a obvyklým spôsobom.

Komunitný plán sociálnych služieb (KPSS) je reálnym výstupom komunitného plánovania sociálnych služieb a výsledkom dohody medzi zadávateľmi, poskytovatelia užívateľmi sociálnych služieb. Poukazuje na potreby v danej komunite (meste), pričom poskytuje aj alternatívy finančného, personálneho, prevádzkového a organizačného zabezpečenia v oblasti poskytovania sociálnych služieb v danej komunite (meste). Obec Santovka vstupuje do procesu komunitného plánovania sociálnych služieb ako zadávateľ sociálnych služieb, čo znamená, že služby poskytuje alebo zabezpečuje prostredníctvom iných poskytovateľov sociálnych služieb a podieľa sa na spolufinancovaní.

Naplnovanie komunitného plánu sociálnych služieb v najbližšom období (2018 – 2023) bude financované z viacerých zdrojov hlavne s dôrazom na využitie Európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej len EŠIF). Obec sa snaží zabezpečiť viaczdrojové financovanie sociálnych služieb a na krytie výdavkov do sociálnych služieb sú využívané zdroje uvedené v tabuľke. Najväčšie podiely na financovaní sociálnych služieb sú tvorené z rozpočtu obce, potom sú to zdroje zo štátneho rozpočtu a zdroje získané od občanov prostredníctvom úhrad za sociálne služby a ostatné doplnkové zdroje / sponzorstvo, dary/.

2. Analytická časť

2.1. Základný popis územia

Poloha: západné Slovensko
Rozloha: 17 866,1 ha
Počet obyvateľov: 659
Hustota obyvateľov na km²: 42 obyvateľov

Obec Santovka sa nachádza na západnom Slovensku v Nitrianskom kraji v okrese Levice s rozlohou 17 866,1 ha. Obec Santovka vznikla zlúčením obce Santovka a časti Malinovec. S počtom obyvateľov 659, ktorý má dlhodobu klesajúcu tendenciu, sa zaraďuje medzi stredne veľké obce v okrese Levice.

Obec sa nachádza na križovatke ciest v smere severojužný a východo západný. Severojužný smer spája obec s okresným mestom Levice, ktoré je vzdialené 15km a vedie ďalej do Demandíc. Obcou ďalej prechádza cesta III. triedy, ktorá smeruje do obce Domadice na východe a do obce Hontianska Vrbica na západe. Ostatnú cestnú sieť tvoria miestne obslužné komunikácie. Obec je napojená na verejnú autobusovú dopravu.

2.2. Demografické ukazovatele

V obci Santovka je k trvalému pobytu prihlásených 659 obyvateľov. Od roku 2002, kedy bolo prihlásených 836 obyvateľov, sa ich počet plynule znižuje. Santovka tak kopíruje dlhodobé trendy demografického vývoja. Tento klesajúci trend je zapríčinený aj z dôvodu vyššieho úbytku obyvateľstva ako je jeho ročný prírastok. V roku 2006 bol v Santovke celkový prírastok -6. (Zdroj: ŠÚ SR,2014).

Rozhodujúcim rozvojovým faktorom každej vidieckej obce je obyvateľstvo. Obec Santovka sa s celkovým počtom obyvateľov 659 (k 31.12.2017) zaraďuje medzi stredne veľké obce.

Počet obyvateľov obce Santovka

Rok	Muži	Ženy	Spolu
2015	327	354	681
2016	324	347	671
2017	323	336	659

Na základe uvedenej tabuľky vekového rozloženia a celkového prírastku možno konštatovať, že trend starnúcej populácie na Slovensku sa prejavuje aj v obci Santovka. Z hľadiska vekovej štruktúry teda možno očakávať, že počet obyvateľov v dôchodkovom veku bude pribúdať a počet obyvateľov v produktívnom veku ubúdať.

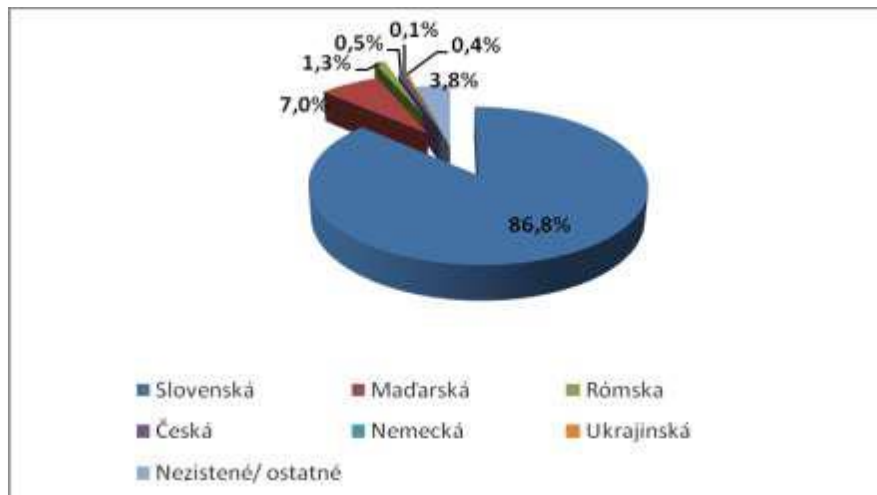
Nastane teda pokles o ekonomicky aktívnych obyvateľov, ktorý je možný spomalit' vytvorením vhodných podmienok hlavne pre mladých ľudí a tým znížiť počet nemigrovaných obyvateľov obce Santovka. Taktiež bude potrebné udržiavať aspoň časť obyvateľstva v poproduktívnom veku (seniorov) v aktívnom pôsobení v zamestnaní na základe vytvorenia vhodných podmienok pre zamestnanie a bývanie.

Národnostná štruktúra obyvateľstva

Národnostne možno považovať obec Santovka za etnicky vyrovnanú. Podľa posledného sčítania ľudu tvorí podiel slovenskej národnosti 86,8 % obyvateľov obce. K maďarskej národnosti sa hlási 7 % obyvateľov obce a podiel rómskej národnosti predstavuje 1,3 % obyvateľov, aj keď v skutočnosti je tento podiel oproti výsledkom sčítania vyšší. V obci sa

nachádza segregovaná rómska osada a rómovia žijú aj v miestnej časti Malinovec. Ostatné národnostné menšiny nedosahujú podiel ani 1% obyvateľov. K českej národnosti sa hlási 0,5 % obyvateľov obce a k ukrajinskej národnosti sa hlási 0,4 % obyvateľov. Nízke zastúpenie má nemecká národnosť, ku ktorej sa hlási 1 obyvateľ. Podiel 3,8 % obyvateľov predstavuje nezistené, ostatné národnosti.

Tabuľka – Národnostná štruktúra obyvateľov obce Santovka

2.3. Nezamestnanosť

2017	Nezamestnanosť	Miera evidovanej nezamestnanosti
	Nitriansky kraj	4,05
	Okres Levice	5,23

Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie spolu 20 z toho 10 žien

Apríl 2018	Dlhodobó nezamestnaní za obec Santovka - počet	6
------------	--	---

2.4. Školstvo

V obci Santovka sa nachádzajú výchovno – vzdelávacie zariadenia Základná škola a Materská škola.

Základná škola

Školská výchova podľa dostupných údajov sa traduje už od druhej polovice 18. storočia. Základná škola s celodennou prevádzkou bola odovzdaná do zriaďovateľskej právomoci obce v roku 2002. Oficiálny názov školy je Základná škola Santovka. Výchovno-vzdelávací proces sa realizuje v súlade s RVP podľa platných učebných osnov a štandardov jednotlivých predmetov na I. stupni podľa základného variantu a štátneho vzdelávacieho programu I. stupňa základnej školy ISCED1. Prevádzka školy je jednosmenná, popoludní prebieha výchovno-vzdelávacia činnosť v ŠKD. Popri základnej škole je zriadená aj školská jedáleň a žiaci majú zabezpečenú teplú stravu. Škola využíva internet a informačné a komunikačné technológie. V roku 2013 obec Santovka získala finančné prostriedky na rekonštrukciu budovy školy /zateplenie, výmena okien/. Ďalej obec investovala do výmeny podláh, toaliet, zrekonštruovala kuchyňu, zakúpila nové spotrebiče. Počet žiakov v základnej škole 21. Vyučovací proces zabezpečujú 3 pedagógovia a 3 prevádzkový zamestnanci.

Materská škola

Materská škola v obci Santovka funguje už od roku 1948. Pre deti predškolského veku zabezpečujú celodennú starostlivosť. Materská škola má jednu triedu. V materskej škole pracujú kvalifikovaní pedagogickí zamestnanci, ktorí pripravujú pre deti bohatý edukačný program. Budova materskej školy je umiestnená na ulici Kúpeľná. Počet detí v materskej škole 20. Obec Santovka uskutočnila čiastočnú rekonštrukciu materskej školy v roku 2016/oprava strechy, interiérového zariadenia/
Finančné prostriedky na chod ZŠ a MŠ pozostáva z priamych dotácií zo štátneho rozpočtu a z vlastných príjmov obce.

Základná škola - financovanie nákladov v roku 2017 z vlastných príjmov obce

2 804.- € - finančné prostriedky určené na prevádzku /oprava a údržba/
5 170.- € - finančné prostriedky určené na prevádzku školskej jedálne
10 569.- € - finančné prostriedky určené na prevádzku školskej družiny

Materská škola - financovanie nákladov v roku 2017 z vlastných príjmov obce

38 365.- € - finančné prostriedky určené na prevádzku
15 834.- € - finančné prostriedky určené na prevádzku školskej jedálne

2.5. Zdravotníctvo

V obci sa nachádza zdravotné stredisko, v ktorom v súčasnosti pôsobia dvaja lekári všeobecný lekár pre dospelých a stomatológ. Lekári ordinujú dvakrát týždenne. Zdravotnú starostlivosť v ZpS – DD zabezpečujeme ADOS, ktorá je dostupná pre všetkých obyvateľov v obci.

2.6. Kultúra, šport

Spoločenský život je veľmi aktívny, na ktorom sa zúčastňujú vekové kategórie od detí po seniorov. Zoznam spoločenských organizácií:

<i>NÁZOV ORGANIZÁCIE</i>	<i>PREDMET ČINNOSTI</i>
<i>MO Matice slovenskej</i>	Zachovanie národných tradícií spisovného jazyka
<i>Klub seniorov</i>	Záujmová činnosť dôchodcov
<i>TJ Slavoj Santovka</i>	Výchova mládeže ku kolektívnemu športu a reprezentácia obce vo futbale
<i>Dobrovoľný požiarny zbor</i>	Práve sa rozbiehajúce združenie v oblasti požiarnej ochrany
<i>OZ Do školy Santovka</i>	Podpora výchovnovzdelávacieho procesu, rozvoj obce a spoločenského života
<i>Santovka Combat Airsoft Team</i>	Športová strelba

Občanov v obci sú k dispozícii – telocvičňa, futbalové ihrisko, multifunkčné ihrisko, futbal, stolný tenis, kulturistika.

Kultúrne zariadenia a aktivity – knižnica, internet. Medzi pravidelné kultúrne podujatia a aktivity patria: Obecná zabíjačka, Stavanie mája, MDD, Deň matiek, Víťanie občanov, Úcta k starším, Mikuláš, Vianočné trhy, iné športové a kultúrne akcie . Obec informuje obyvateľov o dianí v obci prostredníctvom obecného rozhlasu a web stránky obce.

V obci sú vytvorené podmienky na uskutočňovanie rôznych obecných, kultúrnych a športových podujatí, ktoré poskytujú občanom i turistom ideálne podmienky na stretávanie sa. Celkovo v roku 2017 Obec Santovka vynaložila na rôzne kultúrne podujatia 4 914€ z vlastných príjmov obce.

2.7. Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb

Obec Santovka na poskytovanie sociálnych služieb vynakladá nemalé finančné prostriedky pre všetky cieľové skupiny. Financovanie sociálnych služieb je rozdelené na finančné prostriedky: vlastné príjmy obce, dotácie zo štátneho rozpočtu a platby od klientov za poskytnutú sociálnu službu.

Tabuľka: poskytnuté finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu:

P. č.	Poskytovateľ	Suma v EUR	Účel
1.	ÚPSVaR Levice	10 171,25	Znevýhodnení
2	ÚPSVaR Levice	7 983,18	Chránená dielňa
3	ÚPSVaR Levice	4 141,88	Zamestnanosť mladých
4	NSK cez MAS	6 247,00	Modernizácia VP
5	Obú Levice	1 932,48	Matrika
6	OÚ Nitra, odbor školstva	979,00	MŠ – predškolači

7	MPSVaR	337 920,00	Bežné výdavky ZPS DD
8	MPSVaR	33 120,00	Denný stacionár
9	OÚ Nitra, odbor školstva	1 206,00	Školstvo/vzdelávacie poukazy/dopravné
10	OÚ Nitra, odbor školstva	48 862,00	Škola
11	OÚ Nitra	726,39	Stavebná agenda, ŽP, CD
12	MV SR OÚ Levice	1 136,60	Voľby
13	EO	263,53	Evidencia obyvateľstva
14	VÚC Nitra	2 300,00	Dotácia – Deň obce, Šport
15	ÚPSVaR Levice	150,72	Dávky v HN
16	OÚ Nitra, odbor	1 900,00	Škola v prírode
17	ÚPSVaR Levice	70,56	Det'ské prídavky osobitný príjemca
18	OÚ Levice	150,00	CO
SPOLU		459 260,59 EUR	

Obec Santovka

Obec Santovka, ako verejný poskytovateľ sociálnych služieb na území obce v rámci svojej pôsobnosti svojimi aktivitami, opatreniami utvára a neustále podporuje rozvoj sociálnych služieb adresovaných jednotlivým cieľovým skupinám, komunitám. Sociálni pracovníci aktívne vyhľadávajú fyzické osoby, ktorým je potrebné poskytnúť sociálnu službu, a to najmä starších ľudí, ľudí žijúcich osamote, ľudí, ktorí pre svoje životné návyky a spôsob života majú zníženú schopnosť orientácie v zmenách v sociálnej oblasti. Cieľom terénnej sociálnej práce je osobne kontaktovať potenciálnych prijímateľov sociálnych služieb, oboznámiť sa s ich životnými podmienkami, informovať, sprostredkovať alebo zabezpečiť konkrétnu formu sociálnej služby, či krízovú intervenciu, pomoci podľa výberu občana s jeho aktívnou účasťou na riešení vzniknutej nepriaznivej situácie. Poskytnutím komplexného sociálneho poradenstva je ponúknutá pomoc občanom nasmerovať ich na konkrétne inštitúcie (verejných či neverejných poskytovateľov sociálnych služieb), a tak nájsť vhodné riešenie sociálneho či iného životného problému. Cieľové skupiny sú veľmi rôznorodé, závislé na individuálnom zdravotnom stave, životných návykoch, spôsobe života, možnostiach zabezpečiť si nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb, sociálnych kontaktoch, na systéme pomoci riešenia prítomnej generačnej chudoby, vitalite a životnom postoji každého jedinca. Z hľadiska počtosti prijímateľov sociálnych služieb prvenstvo patrí sociálnej kategórii populácie – seniorov, ktorá má trvale a prirodzene vzostupnú tendenciu svojho rastu v porovnaní k pomeru k ostatným kategóriám populácie komunity (predproduktívnej a

produktívnej). K závažným problémom starostlivosti o seniorov patrí prepojenie zdravotnej a sociálnej problematiky a k nim sa pripája ich sociálne postavenie v rodine a v spoločnosti. Optimálna forma starostlivosti o seniorov je starostlivosť poskytovaná v ich domácom prostredí. Väčšina starších občanov chce zostať vo svojich domácnostiach tak dlho ako je to možné, čo obvykle závisí od zdravotného stavu seniora a jeho sociálneho zázemia. Sociálne zázemie je určované viacerými faktormi, medzi ktoré patrí schopnosť pokryť výdavky domácnosti, pomoc rodinných príslušníkov pri zabezpečovaní životných potrieb, sociálna integrácia jednotlivca, schopnosť vyvíjať aktivity vo vyššom veku, životný program a životná náplň, jednoducho celková kvalita života.

Opatrovateľská služba - 1 klient

Opatrovateľská služba predstavuje nosnú formu terénnych sociálnych služieb pre kategóriu občanov s nepriaznivým zdravotným stavom a seniorov obce. Možno predpokladať, že je tomu tak v dôsledku snahy najmä seniorov zotrvať v domácom prostredí čo najdlhšie a zachovať si tak istú mieru autonómie a súkromia. Preferujú samostatné bývanie i v prípade potreby pomoci druhej osoby, pričom snaha nebyť závislý na svojich deťoch, vedie k uprednostňovaniu cudzej pomoci. Opatrovateľskú službu teda možno vymedziť ako terénnu službu poskytovanú osobám, ktoré majú zníženú sebestačnosť z dôvodu veku, chronického ochorenia alebo zdravotného postihnutia a sú odkázaní na pomoc inej osoby pri úkonoch sebaobsluhy (osobná hygiena, stravovanie, pomoc pri vyzliekaní a obliekaní, pomoc pri chôdzi), úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť (nákup, príprava jedla, upratovanie, pranie, žehlenie) a pri základných sociálnych aktivitách (sprievod na lekárske vyšetrenie, vybavenie úradných záležitostí).

Opatrovateľská služba sa poskytuje občanom v ich domácnostiach. Vďaka mnohým výhodám, ktoré opatrovateľská služba klientovi prináša, sa domnievame, že by mala byť poskytovaná prednostne pred ostatnými formami sociálnych služieb, ambulantnou či pobytovou. Pomoc formou opatrovateľskej služby má dlhodobejší, procesualný charakter. Jej cieľom je zlepšenie schopnosti klienta zvládať alebo zlepšovať životnú situáciu vlastnými silami. Skúsené kvalifikované opatrovateľky poskytujú aj psychosociálnu pomoc, emocionálnu či psychologickú podporu, pomoc pri posilňovaní schopnosti zvládať problémy, podporujú informovanosť a orientáciu klienta v neprehľadnej situácii. Uspokojujú jeho potreby kontaktu, zdieľajú obavy i radosti, pomáhajú prijímateľom k plnohodnotnému a čo najviac sebestačnému životu v ich domácom prostredí.

Opatrovateľská služba sa vykonáva v pracovných dňoch, priamo v byte klienta a v rozsahu poskytovaných úkonov, ktoré si klient dohodne v zmluve o poskytovaní opatrovateľskej služby. Obec Santovka poskytuje v súčasnosti opatrovateľskú službu občanom prostredníctvom 1 opatrovateľky (2018). Z hľadiska dostupnosti je opatrovateľská služba poskytnutá všetkým fyzickým osobám, ktoré o ňu požiadajú a spĺňajú zákonom stanovené podmienky na jej poskytovanie.

Obec Santovka v roku 2017 vynaložila zo svojho rozpočtu 2 268 € na zabezpečenie opatrovateľskej služby

Prepravná služba

Obec Santovka zabezpečuje prepravnú službu prostredníctvom 9 miestneho motorového vozidla, ktoré zakúpila v roku 2017. Celkové vynaložené ročné náklady na prevádzku prepravnej služby 1 156,60 €.

Výdaj a dovoz stravy do domácnosti

V roku 2017 obec poskytla rozvoz a donášku stravy pre 17 občanov mesačne, čo činní ročne 4080 odobratých obedov a prispela 816€ na rozvoz stravy.

Denný stacionár

Služby v dennom stacionári v roku 2017 zabezpečovali traja zamestnanci a službu využilo 15 občanov v zmysle zákona o sociálnych službách. Celkové ročné prevádzkové náklady 33 391,70€

Tabuľka: EON na sociálne služby poskytované v roku 2017

Poskytovaná služba	Počet klientov	EON Na 1 klienta a rok	EON na 1 klienta mesiac
ZpS	88	9 353, 00€	779,40€
Opatrovateľská služba	2	2 268, 50€	189€
Denný stacionár		2 226,10€	185,50€
Prepravná služba	2	1156,60€	165,20€

Zdroj: vlastné spracovanie

Zariadenie pre seniorov

Zariadenie pre seniorov – DD Santovka je rozpočtová organizácia zriadená obcou, ktorá poskytuje celoročný pobyt pre klientov v zmysle §35 zákona o sociálnych službách. Kapacita zariadenia je 88 klientov. V súčasnej dobe pracuje v zariadení 42 zamestnancov. Počet prijatých klientov v roku 2017 - 58

Pri spracovaní analýzy vychádzame z manuálu, ktorý vypracoval kolektív autorov Socioklubu : „Metodika socio-demografickej analýzy vybavenosti územných celkov službami sociálnej starostlivosti“ /Obce, města, regiony a sociální služby, Praha, 1977/

Zvolená metóda analýzy umožňuje porovnať predpokladanú potrebu sociálnych služieb s existujúcimi službami pre identifikované skupiny občanov a určiť:

- dostatkovosť/ nedostatkovosť jednotlivých druhov a typov sociálnych služieb
- proporcionálnosť/ vyváženosť rozloženia sociálnych služieb

Zo získaných štatistických a demografických údajov možno vypočítať počet občanov obce, odkázaných na niektorú z foriem sociálnych služieb a následne vypočítať potrebu kapacít.

V obci Santovka počet obyvateľov klesá, ale tiež sa zvyšuje aj počet obyvateľov starších ako 65 rokov. Kým v roku 2012 počet obyvateľov starších ako 65 rokov 102, v roku 2017 je to 136 obyvateľov, čo predstavuje nárast o 33 obyvateľov. Z dostupných demografických údajov na základe štatistického zisťovania bol vypočítaný počet občanov, ktorí budú potrebovať sociálne služby.

Podľa metodiky vypracovanej SOCIOKLUBOM pri určovaní potrieb sociálnych služieb vo väzbe na mieru závislosti a veku osôb by sa malo pri posudzovaní vybavenosti sociálnymi službami pre 1 000 osôb nad 65 rokov uvažovať s nasledovnou potrebou sociálnych služieb: 4-5% obyvateľov nad 65 rokov bude potrebovať služby v zariadeniach, čo predstavuje 45 miest na 1000 obyvateľov, z toho:

- 70 % v zariadení pre seniorov, (špecializovanom zariadení) t.j. 32 miest;
- 30 % v zariadení opatrovateľskej služby, t.j. 13 miest;

6-7% bude potrebovať opatrovateľskú službu, čo predstavuje 65 opatrovaných na 1000 obyvateľov.

Obec Santovka predpoklad:

Sociálne služby v zariadeniach 19

Opatrovateľská služba, denný stacionár, donáška stravy, 40 obyvateľov.

Aktuálna potreba obyvateľov obce je ovplyvnená viacerými faktormi – spolužitie v rodine, ekonomický status a pod. Z tohto dôvodu je počet „žiadateľov“ o sociálnu službu nižší.

Sociálna infraštruktúra je určená na uspokojovanie potrieb obyvateľstva. Jej rozmiestňovanie je spojené so štruktúrou osídlenia ako aj veľkosťou obce. Zameranie a koncentrácia zariadení sociálnej infraštruktúry je priamo spojená s potrebou racionalizovať dostupnosť k nej, stanoviť ich optimálnu kapacitu vo vzťahu k dopytu.

Zmenou spoločensko - ekonomického systému došlo k prerozdeleniu zdrojov a financovanie sociálnej infraštruktúry medzi štátnu správu, miestnu a regionálnu samosprávu a súkromný sektor. V obci Santovka máme zabezpečenú sociálnu službu v ZpS – DD kde môžu byť umiestnení prijímatelia sociálnej služby odkázaní na pomoc inej fyzickej osoby. Sociálne služby pre túto sociálnu skupinu v súčasnosti zabezpečuje aj rodina využitím ďalších systémov sociálneho zabezpečenia a pomoci cez dávky.

Na koordináciu sociálnej služby obec má vytvorenú funkciu sociálneho pracovníka – na posúdenie problému fyzickej osoby, rodiny alebo komunity, poskytnutie základných informácií o možnostiach riešenia problému a podľa potreby aj odporúčanie a sprostredkovanie ďalšej odbornej pomoci.

Obec poskytuje aj tieto sociálne služby:

- dohľad nad nesvojprávnymi občanmi (spolupráca s okresným súdom)
- funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok
- stretnutia dôchodcov
- uvítanie do života novorodencov obce
- pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia)
- poskytovanie finančnej podpory odkázaným (jednorazová sociálna dávka).

Zodpovednosť obcí za uspokojovanie sociálnych služieb občanov nie je chápaná tak, že obec je povinná zriadiť všetky sociálne služby vlastnými silami, ale ide o to, aby potrebné sociálne služby boli občanom dostupné. Preto výpočet orientačnej potreby sociálnych služieb je stanovený bez ohľadu na poskytovateľa sociálnej služby.

Tabuľka č. : Orientačná potreba v porovnaní s kapacitami je nasledovná:

	Predpokladaná Potreba počet klientov	Poskytované služby klientom	Rozdiel
Zariadenie pre seniorov	8	12	+8
Zariadenie denného stacionára	15	15	0
Opatrovateľská služba	11	1	+10

Zdroj: vlastné spracovanie, stav k 4/2018

V súvislosti s procesom DI je potrebné uvažovať o posilnení pobytových sociálnych služieb, opatrovateľskej služby formu terénnej služby a zavedením nových inovatívnych metód do opatrovateľského procesu v prirodzenom rodinnom prostredí.

Tieto formy sociálnej služby rešpektujú najviac súkromie, nevytrhávajú občanov z ich prirodzeného prostredia a umožňujú im väčšiu spoluprácu s rodinou a komunitou, čím je možné výrazne prispieť ku kvalitnému prežitiu života seniora.

2.8. Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb

Obec Santovka v budúcnosti už nepočíta s významným nárastom počtu obyvateľov najmä v kategórii predproduktívneho a produktívneho veku, je potrebné počítat aj s celoslovenskou tendenciou starnutia populácie a čoraz väčšími požiadavkami na sociálne služby najmä pre občanov v poproduktívnom veku. Štatistické údaje nám ukazujú postupný nárast obyvateľstva v poproduktívnom veku.

Základné sociálne služby podľa potrieb obyvateľov obce sú zabezpečené. Podľa prieskumu potrieb a požiadaviek s ohľadom na budúce potreby by bolo vhodné sa orientovať na rozšírenie formy sociálnych služieb podľa konkrétnych požiadaviek na zabezpečenie:

- poskytovanie sociálnej služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia,
- nepriaznivého zdravotného stavu,
- dovŕšenia dôchodkového veku,
- terénnej sociálnej služby / osamelé osoby, rodiny s deťmi, MRK/
- rozšírenie bytovej výstavby – podpora opráv existujúcich obydlí, nárast obyvateľstva, omladiť obec

- doriešiť bezbariérovosť v obci /chodníky, verejné budovy ObÚ/
- revitalizácia parku, oddychové zóny pre deti a mládež
- rozšírenie poskytovania sociálnej služby v zariadení – DI
- vybudovanie komunitného centra / MRK/

2.9. SWOT analýza (sociálna oblasť, sociálne služby)

Silné stránky:

- právo na poskytnutie sociálnych služieb je zaručené rovnako všetkým občanom
- existencia vybraných sociálnych služieb – opatrovateľská služba, prepravná služba, pobytová služba, existencia strategických dokumentov
- vlastná legislatívna činnosť samosprávnych orgánov umožňujúca úpravu niektorých oblastí sociálnych služieb podľa špecifických potrieb a podmienok komunity
- pokoj vidieckeho prostredia
- blízkosť turisticky atraktívneho miesta
- dobrá spolupráca obecného úradu so školami
- existencia infraštruktúry na voľnočasové aktivity
- existencia poskytovateľov zdravotnej starostlivosti
- udržiavané staré zvyky a tradície obce
- fungujúci klub dôchodcov

Slabé stránky:

- nedostatočne zabezpečená kontinuita sociálnej a zdravotnej starostlivosti pri dlhodobej odkázanosti na pomoc inej osoby
- nízka miera zapojenia všetkých subjektov a ich koordinácia pri poskytovaní sociálnej starostlivosti integrovaným spôsobom
- nepriaznivý demografický vývoj, vysoký index starnutia
- nedostatok finančných prostriedkov na rozširovanie rozsahu a druhu sociálnych

služieb a odmeňovanie sociálnych pracovníkov

- migrácia mladej generácie
- nedostatočná informovanosť verejnosti a zapojenie komunity (dobrovoľníkov) do komunitne poskytovaných sociálnych služieb,
- nie je komplexne vyriešená bezbariérovosť v obci
- chýba doplnková infraštruktúra nar. komunitné centrum

Príležitosti:

- zvyšovanie zodpovednosti obce za riešenie lokálnych problémov
- sieťovanie poskytovateľov a integrácia služieb SS a ZS
- cielenie opatrení podľa miestnych potrieb
- rozvoj svojpomocného riešenia miestnych problémov
- rozširovanie spolupráce samosprávy a regionálnych združení obcí
- práca s verejnosťou za účelom zvyšovania zodpovednosti a aktívnej účasti pri
- riešení životných situácií
- podpora a rozvoj dobrovoľníctva
- vzdelanie a rekvalifikácie dospelých občanov použiteľných pre trh práce
- preventívne programy pre občanov
- využívanie IKT a nových technológií v sociálnych službách, vznik nových sociálnych služieb poskytovaných komunitou
- možnosti viaczdrojového financovania vrátane EÚ fondov
- podpora procesu deinštitucionalizácie

Ohrozenia:

- z dôvodu zvyšovania nákladovosti služieb riziko zvyšovania úhrad a riziko znižovania kvality – nedostupnosť sociálnych služieb
- nefunkčnosť systému sociálnych služieb z dôvodu nedostatočného realizovania kompetencií a financovania
- nárast počtu sociálnych kategórií občanov vyžadujúcich sociálne služby

- nedostatok finančných prostriedkov na samosprávnej úrovni na výkon kompetencií obce, v tom aj na zabezpečenie sociálnych služieb
- postoje a predsudky zo strany zamestnávateľov pri poskytovaní pracovných príležitostí znevýhodneným sociálnym skupinám komunity
- nízke príjmy seniorov neumožňujúce platiť za služby

- neisté finančné zabezpečenie už existujúcich aktivít

- zvyšovanie segregácie a chudoby

Vyhodnotením pôsobiacich faktorov je zrejmé, že existuje nerovnováha v pomere rozsahu silných stránok k prvkom a javom, ktoré pôsobia ako slabé stánky. Počet a hlavne pôsobenie slabých stránok je v prevahe nad silnými. Z uvedeného vyplýva, že v prípade, ak by tento stav v spoločnosti pretrvával a neriešil by sa, mohli by nastať negatívne javy ako:

- vznik a narastanie sociálneho napätia v komunite obce
  - pokles súčasnej úrovne už poskytovaných sociálnych služieb
  - pokles alebo strata dôvery v oficiálne orgány obce a ich schopnosť riešiť problémy v sociálnej oblasti
- Prioritami rozvoja sociálnych služieb v rokoch 2012 – 2017 bolo najmä zabezpečenie vybraných sociálnych služieb s dôrazom na ambulantné a terénne služby – opatrovateľskej a terénnej služby, rozšírenie sociálnych služieb o možnosti ambulantných služieb pre obyvateľov obce priamo v obci Santovka, zabezpečiť stravovanie pre starších občanov. V rámci projektov revitalizácie obce, rekonštrukcie a výstavby verejnej infraštruktúry obec zlepšila bezbariérovosť v obci. V ďalších rokoch bude potrebné venovať pozornosť bytovej výstavbe a podpore obnovy bytového fondu najmä pre mladé rodiny, investíciám do infraštruktúry pre integráciu sociálnych služieb a služieb zdravotnej starostlivosti a využívaniu nových technológií v poskytovaní sociálnych služieb. venovať pozornosť neprispôsobivým občanom ako osobitným príjemcom sociálnych dávok a vytváraním možností ich začleňovania – MRK vybudovanie komunitného centa, ktoré

3. Stratégia rozvoja sociálnych služieb

Sociálne „znevýhodnené“ skupiny v obci Santovka môžeme rozdeliť na:

- a) SENIORI,
- b) DETI, MLÁDEŽ a RODINA
- c) OSOBY SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM
- d) OSOBY V ŤAŽKÝCH ZDRAVOTNÝCH SITUÁCIÁCH

Ku skupinám často zaradovaným v rámci cieľových skupín patrí aj skupina – osoby aktívne v komunitách.

Obec sa v rámci svojich možností snaží kompenzovať určité sociálne znevýhodnenie vhodnými sociálnymi službami a sociálnym poradenstvom.

3.1 Ciele a priority cieľovej skupiny SENIORI

Hlavný cieľ : Vytváranie podmienok pre aktívne starnutie seniorov a ich zotrvanie v prirodzenom prostredí

Identifikácia problémov

- chýba vyhľadávacia činnosť občanov odkázaných na sociálnu pomoc,
osamelý senior
  - i so zdravotnými problémami – ich podiel sa zvyšuje,
  - nie je vyriešená bezbariérovosť všetkých verejných priestorov v obci
- Služby určené seniorom sú poskytované občanom, ktorí dosiahli určený vek pre priznanie starobného dôchodku a ocitli sa v situácii vyžadujúcej podporu komunity.

Túto skupinu je možné charakterizovať týmito spoločnými prejavmi:

- predlžovanie individuálneho aj priemerného veku,
- nárast miery chorobnosti a tým aj závislosti na sociálnej pomoci,
- vdovstvo – skôr, či neskôr strata životného partnera a s tým súvisiace sociálne a ekonomické zmeny, zmeny v postavení,

Z hľadiska počtosti ide o jedinú sociálnu kategóriu populácie, ktorá má trvale a prirodzene vzostupnú tendenciu v porovnaní k pomeru k ostatným kategóriám populácie komunity.

Veková štruktúra obyvateľstva k 31.12.2017

roky	Počet obyvateľov
0-4	20
5-14	57
15-19	29
20-24	27
25-29	45
30-44	132
45-59	156
60-74	115
75-104	78
Spolu	659

Zdroj: matrika obec Santovka

Pre cieľovú skupinu SENIORI boli stanovené priority :

- 1. Posilniť komunitný charakter sociálnych služieb**
- 2. Zvyšovať kvalitu sociálnych služieb**
- 3. Podporovať aktiváciu seniorov v komunitnom prostredí**

Priorita 1. : Posilniť komunitný charakter sociálnych služieb pre seniorov

Opatrenie 1.1. Posilnenie a skvalitnenie ambulantných a terénnych sociálnych služieb

Aktivita 1.1.1 Zmapovanie potrieb rodinných opatrovateľov

Aktivita 1.1.2 Zabezpečenie podpory pre rodinných opatrovateľov

Opatrenie 1.2 Zabezpečenie dostupnosti odľahčovacej služby

Aktivita 1.2.1 Vytvorenie pravidiel pre zabezpečenie odľahčovacej služby pre rôzne cieľové skupiny na území obce

Aktivita 1.2.2 Zabezpečenie informovanosti o odľahčovacej službe pre rodiny a

opatrovateľov

Priorita 2: Zvyšovať kvalitu sociálnych služieb pre seniorov

Opatrenie 2.1 Zvýšenie kvality poskytovaných sociálnych služieb v zariadení ZpS – DD

Aktivita 2.1.1 DI zariadenia – zavedenie inovatívnych služieb /projekt DI ZpS – DD /

Opatrenie 2.2 Prepojenie – zosieťovanie sociálnych služieb,

Aktivita 2.2.1 Poskytovanie informácií o aktuálnom stave a dostupnosti služieb, efektívne a flexibilné poskytovanie služieb

Priorita 3: Podporovať aktiváciu seniorov v komunitnom prostredí

Opatrenie 3.1 Realizovať Program aktívneho starnutia

Opatrenie 3.2 Participácia seniorov na rozhodovacom procese v obci

Opatrenia 3.3 Podpora účasti seniorov na podujatiach v obci

Opatrenie 3.4 Dobrovoľníctvo

3.2. Ciele a priority cieľovej skupiny DETI, MLÁDEŽ A RODINA

Hlavný cieľ : Zabezpečovanie potrieb rodinám žijúcich v obci s ohľadom na ich špecifické požiadavky a sociálnu situáciu

Z analýzy súčasného stavu poskytovaných služieb pre túto cieľovú skupinu vyplynulo, že v obci chýbajú sociálne služby na podporu rodiny s deťmi(najmä služba včasnej intervencie).

Identifikácia problému

- chýba vyhľadávacia činnosť sociálne slabších rodín s deťmi, ktoré potrebujú pomoc
- deti zo sociálne slabších rodín nemajú stravovacie návyky, hygienické návyky
- nevhodné trávenie voľného času
- rodiny s deťmi sú často na hranici životného minima

Infraštruktúra na zabezpečenie činnosti voľného času pre deti a mládež je: športový areál, telocvičňa a multifunkčné ihrisko, vybudované oddychové zóny pre deti, posilňovňa pri obecnom úrade, priestory v budove ObÚ. Hlavnou úlohou obci je udržiavať, podporovať a rozvíjať kultúrne a duchovné hodnoty, starať sa o národné kultúrne dedičstvo, rozvíjať miestne a celonárodné hodnoty a tradície, podieľať sa na vytváraní nových, podporovať a rozvíjať na dobrovoľnej báze tvorivé záujmovo-umelecké, vzdelávacie a voľnočasové aktivity jednotlivcov i rôznych skupín obyvateľstva. V obci je možnosť športového vyžitia mládeže na vysokej úrovni.

Uspokojivá je vzájomná spolupráca Obecného úradu v obci Santovka s MŠ, ZŠ. Deti sa aktívne zapájajú do podujatí organizovaných obcou, napr. pre dôchodcov, pre matky na Deň matiek, stavaní májov, Deň obce, Deň úcty k starším atď. Sú pre ne organizované Mikulášske oslavy, Deň detí. Obec nemá vypracovanú vlastnú legislatívu na podporu detí zo sociálne slabších rodín, obec poskytuje finančnú podporu príspevkom na stravovanie v školskej jedálni a plánuje zlepšiť vzájomnú informovanosť a spoluprácu s UPSVR v oblasti finančnej podpory detí zo sociálne slabších rodín.

Obec má vypracované zásady poskytovania finančnej podpory pri narodení dieťaťa, pri nástupe do prvej triedy aj dôchodcom pri príležitosti Úcty k starším a rôznych životných jubileí. Akt privítania detí do života je organizovaný pravidelne.

Obec v súčasnosti nemá umiestnené deti v náhradnej rodinnej starostlivosti. Obec nemá vypracovanú vlastnú legislatívu ohľadne sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately na sanáciu krízovej situácie v rodine a na ochranu práv a právom chránených záujmov detí. Obec poskytuje pomoc v naliehavých prípadoch, ak je život dieťaťa ohrozený alebo je ohrozený jeho psychosomatický vývoj.

Pre cieľovú skupinu DETI, MLÁDEŽ A RODINA boli zadefinované 4 priority:

- 1. Vybudovať základnú sieť služieb pre podporu rodín s deťmi**
- 2. Posilniť a rozvíjať preventívne aktivity**
- 3. Podporovať inklúziu detí, mladých ľudí a ich rodín**
- 4. Zabezpečiť sociálne bývanie pre rodiny s deťmi**

Priorita 1. Vybudovať základnú sieť služieb na podporu rodín s deťmi

Opatrenie 1.1 Vytvorenie služby včasnej intervencie

Opatrenie 1.2 Zavedenie terénnej sociálnej práce v rodinách

Opatrenie 1.3 Podpora zosúladenia rodinného a pracovného života

Aktivita 1.3.1 vypracovanie legislatívy ohľadne sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately

Priorita 2: Posilniť a rozvíjať preventívne aktivity

Opatrenie 2.1 Podpora rozvoja osvetových a preventívnych programov pre deti, mládež a rodinu

Aktivita 2.1.1 Kurz finančnej gramotnosti pre rodičov

Aktivita 2.1.2 Kurzy praktického rodičovstva

Aktivita 2.1.3 Prednášková činnosť pre MŠ ZŠ, verejnosť zameraná na prevenciu závislosti

Opatrenie 2.2 Vytváranie podmienok pre preventívne voľno časové aktivity pre deti, mládež a rodinu

Aktivita 2.2.1 Vybudovanie KC

Aktivita 2.2.2 Dobudovanie nových detských ihrísk

Opatrenie 2.3 Eliminácia záškoláctva a predchádzanie sociálno – patologickým javom

Priorita 3 : Podporovať inklúziu detí, mladých ľudí a ich rodín

Opatrenie : 3.1 Vytvorenie podmienok pre inkluzívne vzdelávanie detí v MŠ a žiakov

Aktivita 3.1.1 Zabezpečenie inkluzívneho vzdelávania detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v MŠ

Priorita 4 : Zabezpečiť sociálne bývanie pre rodiny s deťmi

Opatrenie 4.1 Zabezpečiť sociálne bývanie s podpornou sociálnou službou

Aktivita 4.1.1 Vybudovanie bytoviek a riešenie sociálneho bývania na území obce

3.3 Ciele a priority cieľovej skupiny OSOBY SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

Hlavný cieľ : Vytváranie podmienok pre inklúziu a zlepšenie života ľudí so zdravotným znevýhodnením

Identifikácia problému

- chýba vyhľadávacia činnosť občanov so zdravotnými problémami, ŤZP

- je málo informácií o poskytovateľoch sociálnych služieb
- nie je vybudované prepojenie a presun informácií medzi občanmi, samosprávou, odborníkmi
- chýba možnosť zamestnať zdravotne postihnuté osoby
- nie je vyriešená bezbariérovosť v obci

Skupina občanov, ktorej sociálne problémy vznikajú ako následok ich zdravotného postihnutia, ktoré sú buď vrodené alebo získané úrazom, či chorobou počas ontogenézy.

Každý druh postihnutia má rozdielne dopady na špecifické potreby a formy pomoci spoločnosti pri ich uspokojovaní. Zákon o sociálnych službách venuje dostatočný priestor v oblasti poskytovania sociálnych služieb čo sa týka sortimentu ich druhov ako aj foriem poskytovania. Mimo oblasť sociálnych služieb je najdôležitejším právnym predpisom v novej legislatíve podpora sociálneho začlenenia fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti.

V spolupráci s ÚPVSaR je možnosť vytvorenia chránenej dielne pre zamestnanie zdravotne postihnutej osoby. Zároveň je potrebné zvyšovanie informovanosti o možnosti zamestnávania sociálne vylúčených občanov v podnikateľskom sektore. Obec a rozpočtová organizácia obce v súčasnej dobe zamestnáva ťažko zdravotne postihnutých občanov, čím sa snaží napomôcť týmto občanom v ich ťažkej situácii.

Pre cieľovú skupinu OSOBY SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM boli stanovené 4 priority :

- 1. Posilniť a skvalitniť sieť sociálnych služieb pre ľudí so zdravotným postihnutím**
- 2. Zlepšiť zamestnanosť ľudí so zdravotným postihnutím**
- 3. Zlepšiť prístupnosť verejných priestranstiev v obci**
- 4. Podporovať inklúziu občanov so zdravotným postihnutím**

Priorita 1: Posilniť a skvalitniť sieť sociálnych služieb pre ľudí so zdravotným postihnutím

Opatrenie 1.1 Prieskum potrieb rodín so zdravotne postihnutými členmi

Aktivita 1.1.1 Zmapovanie potrieb rodín so zdravotne postihnutým členom

Opatrenie 1.2 Posilnenie opatrovateľskej služby

Opatrenie 1.3 Rozvoj terénnej sociálnej práce

Opatrenie 1.4 Rozvoj odľahčovacej služby

Opatrenie 1.5 Rozvoj prepravnej služby

Priorita 2 : Zlepšiť zamestnanosť ľudí so zdravotným postihnutím

Opatrenie 2.1 Zlepšiť prípravu občanov so ZP na zamestnanie

Aktivita 2.1.1 Pracovná rehabilitácia prostredníctvom tvorivých dielní

Opatrenie 2.2 Podporovať zamestnávanie osôb so ZP

Aktivita 2.2.1 Zriadiť v obci sociálny podnik

Priorita 3 : Zlepšiť prístupnosť verejných priestranstiev v obci

Opatrenie 3.1 Odstraňovanie bariér v prostredí a zabraňovanie vzniku nových bariér

Opatrenie 3.2 Budovanie orientačných a informačných systémov pre osoby so ZP

Priorita 4 : Podporovať inklúziu občanov so zdravotným postihnutím

Opatrenie 4.1 Podpora inkluzívneho vzdelávania

3.4 Ciele a priority cieľovej skupiny OSOBY V ŤAŽKÝCH ŽIVOTNÝCH SITUÁCIÁCH

Hlavný cieľ : Zlepšenie životných podmienok ľudí v ťažkých životných situáciách

Cieľová skupina Osoby v ťažkých životných situáciách zahŕňa :

- **jednotlivcov, ktorí sa ocitli v krízovej situácii – ľudia bez domova, obeť týrania...**
- **členov marginalizovaných komún**

Vzhľadom na náročnosť sociálnej práce s touto cieľovou skupinou, je potrebné koncentrovať našu pozornosť **na nasledujúce okruhy :**

- **koordinácia pomoci tejto cieľovej skupine**
- **nastavenie služieb krízovej intervencie tak, aby na seba logicky nadväzovali**
- **prepojiť poskytovanie sociálnych služieb s riešením bývania a zamestnania**

Identifikácia problémov:

- skupina občanov, ktorá stratila záujem o prácu a zamestnanie
- chýbajú možnosti zamestnať obyvateľov s nízkym vzdelaním
- chýba systém motivácie a sprevádzania pre rozvoj zamestnanosti – agentúra podporovaného zamestnávania, sprostredkovanie príležitostných prác, podporovanej práce
- narastá skupina občanov, ktorí nevedia hospodáriť s finančnými prostriedkami
- nie je vybudované prepojenie a presun informácií medzi občanmi, samosprávou odborníkmi,
- chýba vyhľadávacia činnosť občanov odkázaných na pomoc
- chýbajú preventívne sociálne opatrenia a financie
- narastá skupina občanov, ktorí nevedia hospodáriť s finančnými prostriedkami

V spolupráci s ÚPSVR Levice sa obec podieľa na realizácii národných projektov zameraných na aktívnu činnosť, organizuje verejnoprospešné práce alebo využíva dlhodobo nezamestnaných na menšie obecné služby. V rámci tejto činnosti podporuje udržiavanie pracovných návykov u osôb, ktoré majú problém uplatniť sa na trhu práce. Dlhodobo nezamestnaní občania sa stávajú čoraz väčším problémom. Najčastejším dôvodom dlhodobého zotrávania v režime nezamestnanosti je ich nedostatočné alebo minimálne vzdelanie a nízka zručnosť pre potreby trhu práce.

Pre cieľovú skupinu OSOBY V ŤAŽKÝCH ŽIVOTNÝCH SITUÁCIÁCH boli stanovené 4 priority :

- 1. Rozširovať sociálne služby zamerané na riešenie ťažkých životných situácií občanov**
- 2. Podporovať zamestnateľnosť osôb v ťažkých životných situáciách**
- 3. Podporovať sociálne bývanie**
- 4. Posilňovať inklúziu ľudí z marginalizovaných komún**

Priorita 1: Rozširovať sociálne služby zamerané na riešenie ťažkých životných situácií občanov

Opatrenie 1.1 Koordinácia pomoci osobám v ŤŽS a marginalizovaným skupinám občanov v obci

Aktivita 1.1.1 Výstavba Komunitného centra

Opatrenie 1.2 Rozvoj služieb krízovej intervencie pre osoby v ŤŽS

Priorita 2 : Podporovať zamestnateľnosť osôb v ŤŽS

Opatrenie 2.1 Podpora pracovnej terapie osôb v ŤŽS a členov MRK

Opatrenie 2.2 Rozvoj služieb zamestnanosti pre osoby v ŤŽS a členov MRK

Aktivita 2.2.1 Otvorenie sociálneho podniku

Priorita 3 : Podporovať sociálne bývanie

Opatrenie 3.1 Cenovo dostupné bývanie pre všetky cieľové skupiny

Priorita 4 : Posilňovať inklúziu ľudí z marginalizovaných komunít

Opatrenie 4.1 Podpora výchovných a vzdelávacích programov zameraných na rozvoj členov MRK

Vzhľadom k rôznorodosti skupiny a neexistencii štatistických údajov v požadovanej štruktúre a skladbe je možné počet skupín a zvlášť niektoré jej kategórie len odhadnúť. Táto skupina ľudí patrí medzi najviac ohrozené sociálnou exklúziou. Ich sociálna situácia už dlhodobo determinuje vysoká miera nezamestnanosti, najmä dlhodobej, závislosť na dávkach sociálneho systému, nízka úroveň vzdelania a bývania, nezodpovedný prístup k životu a požívanie návykových látok vo zvýšenej miere. Treba podotknúť, že dlhodobé sociálne dávky a príspevky udržiavajú ľudí v pasivite, nevlývajú na ľudí motivačne, aby zmenili svoju sociálnu a životnú situáciu.

Obec v rámci svojich finančných možností podporuje ich začlenenie do spoločnosti. Ak vezmeme prevenciu ako celok od sekundárnej po primárnu, ako predchádzanie vzniku nežiaducich spoločenských situácií včasným odstraňovaním ich príčin, tak zameranie sociálnej prevencie by malo byť najvyšším princípom predchádzania patologických javov a krízovým situáciám v rodinách. Obec poskytuje jednorazovú dávku v hmotnej núdzi.

Vyhľadávanie, nápravné a rehabilitačné postupy na dosiahnutie pozitívnej zmeny spadajú pod kompetencie samosprávy, aby mohli v súčinnosti s rodinou zabezpečiť základné životné podmienky. Na to ale v samospráve často nie je dostatok vzdelaných a odborne fundovaných sociálnych pracovníkov a problém je aj v nízkej výkonnosti ekonomiky, ktorá nedokáže zabezpečiť dostatok finančných prostriedkov na sociálnu prevenciu.

Počet osôb sociálne odkázaných a dôchodcov s nízkymi príjmami v obci je 65.

V obci nie je vytvorené Komunitné centrum. Úlohou komunitného centra v zmysle zákona je účinne pomáhať sociálne slabším a neprispôsobivým občanom, osvojovať si správne návyky pre ďalšie uplatnenie v živote. Vytvorenie komunitného centra je podmienené špecifickými kritériami, ktoré obec spĺňa a preto jej hlavnou prioritou je výstavba komunitného centra.

Východiskovým dokumentom pre plánovanie, rozvoj a financovanie služieb vrátane sociálnych služieb na území obce Santovka je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Santovka (aktualizácia Akčného plánu pre rok 2018 – 2020). Pre sociálnu oblasť má obec plánované opatrenia, aktivity a projekty smerujúce k naplneniu strategického cieľa.

„Strategický cieľ: Zabezpečiť kvalitné a dostupné sociálne služby pre všetkým obyvateľom obce s prepojením na ostatné verejné služby“

Okrem uvedeného PHSR bol v obci realizovaný prieskum potrieb, zisťovanie potrieb obyvateľstva a analýza súčasného stavu.

4 . Rozvoj ambulantných, terénnych a pobytových sociálnych služieb

Na základe získaných podkladov z analýzy strategických dokumentov, analýzou východiskovej situácie a názorov občanov a posúdenia budúceho možného vývoja boli navrhnuté pre Komunitný plán 3 priority v súlade s regionálnymi a národnými stratégiami.

Priorita 1 : Prepojenie všetkých sociálnych služieb prostredníctvom nových inovatívnych metód

2.1. 1. Rozvoj ambulantných a pobytových sociálnych služieb

- a) podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb,
- b) rozvoj a podpora vytvárania nových ambulantných sociálnych služieb
- c) zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom DI dobudovania infraštruktúry pre poskytovanie sociálnych služieb a zdravotnej starostlivosti,
- d) podpora kontinuálneho vzdelávania zamestnancov v oblasti sociálnych služieb a zdravotnej starostlivosti.

Obec Santovka bude prioritu naplňovať nasledovne:

- podporou projektov s pobytovou formou sociálnych služieb – DI ZpS – DD
- podporou opatrovateľskej služby u občanov, ktorí sú na tento druh sociálnej služby odkázaní so zreteľom na ich zotrvanie v domácom prostredí,
- zabezpečením poskytovania sociálnej služby v prípade potreby iným spôsobom napríklad pobytom v zariadení spolupracovať s najbližšími zariadeniami akreditovanými POSK,
- rozšírením možností poskytovania stravovania starších a odkázaných osôb
- preskúmaním nových možností poskytovania finančnej pomoci, resp. inej pomoci nefinančnej pomoci pre občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami,
- podpora projektu výstavby Komunitného centra
- cieľovými aktivitami podporiť začlenenie spoločensky neprispôsobivých obyvateľov,
- podporou tvorby projektov umožňujúcich poskytovať nové sociálne služby podľa potrieb obyvateľov – jednotlivé cieľové skupiny,
- postupným riešením bezbariérovosti v obci (v nových a rekonštruovaných objektoch),
- aktualizáciou a schválením VZN uplatňovať zásady finančnej podpory v oblasti sociálnych služieb a vytvoriť podmienky pre viaczdrojové financovanie SS a ZS,

- udržaním cenovo dostupných sociálnych služieb,
- aktivizáciou seniorov – ponuka a dostupnosť voľnočasových aktivít, rehabilitačných a rekreačných aktivít, ďalším vzdelávaním o aktívnom starnutí,

- výstavba bytového fondu v obci pre mladé rodiny vytvorí podmienky pre zabezpečenie kvality a dostupnosti komunitných sociálnych služieb (podpora dobrých medzigeneračných vzťahov, dobrovoľníctvo a svojpomocné aktivity).

Na dosiahnutie tohto cieľa využívať koordinovaný postup všetkých poskytovateľov sociálnych služieb a ZS v obci, efektívnym využitím ich súčasných personálnych a finančných kapacít a so zameraním sa na získanie všetkých dostupných finančných zdrojov, zlepšenie spolupráce v širšej spádovej oblasti a VÚC, zapojenie zamestnávateľov do vytvárania podmienok v oblasti poskytovania sociálnych služieb a ZS a území obce Santovka

Ukazovateľ:

% podiel integrovaných služieb

% podiel prijímateľov ambulantných a terénnych sociálnych služieb

Priorita 2 : Zvýšiť informovanosť a zapojenie verejnosti

2. 1. Podpora informovanosti, vzdelávania a prevencie

- a) príprava a realizácia tematických vzdelávacích podujatí pre verejnosť, zabezpečenie vyhľadávacej činnosti a sociálneho poradenstva,
- b) zapojenie sa obce do národných programov a kampaní,
- c) podpora dobrovoľníctva a organizácií, združení v obci vrátane poskytovateľov SS v širšom regióne,
- d) zabezpečenie monitoringu sociálnych a zdravotných potrieb obyvateľov / inovatívnou formou /

Obec Santovka bude prioritu naplňovať nasledovne:

- publikovaním informácií /informačných materiálov o poskytovaných sociálnych službách pre občanov obce Santovka (podľa jednotlivých cieľových skupín), monitoring ich potrieb a návrhov,- inovatívne služby
- organizovaním tematicky orientovaného vzdelávacieho podujatia pre verejnosť v spolupráci s základnou školou, materskou školou, organizáciami pôsobiacimi v obci a poskytovateľmi SS vo svojich častiach minimálne raz ročne, prípadne ako súčasť iných tradičných podujatí v obci,

Na dosiahnutie tohto cieľa je potrebné zapojiť všetkých aktérov vhodným spôsobom do vytvárania podmienok pre komunitne poskytované sociálne služby v širšom území a to nielen poskytovateľov sociálnych služieb a PZS, ale aj ostatné organizácie, cirkev, podnikateľské subjekty a subjekty územnej spolupráce.

Ukazovateľ:

Počet dobrovoľníkov

Počet pripravených a realizovaných tematických podujatí

Priorita 3 : Zlepšovanie kvality sociálnych služieb

- a) podpora poskytovateľov sociálnych služieb v zlepšovaní kvality poskytovaných sociálnych služieb,
- b) zabezpečením informovanosti verejnosti a pracovníkov v sociálnych službách o systémoch hodnotenia kvality sociálnych služieb na úrovni obce vrátane zabezpečenia ich účasti na pravidelnom prieskume o sociálnych službách,
- c) podpora sociálnych pracovníkov a dobrovoľníkov v ďalšom vzdelávaní a odbornej príprave, spoluprácou so vzdelávacími inštitúciami a profesnými organizáciami/komorami.

3. 1. Podpora kontinuálneho vzdelávania pracovníkov a dobrovoľníkov v sociálnych službách

Obec Santovka bude prioritu naplňať nasledovne:

- informovaním sociálnych pracovníkov a dobrovoľníkov a prípadne poskytovateľov sociálnych služieb o možnostiach ďalšieho odborného vzdelávania – zapojenie sa do NP IZ
- realizáciou prieskumu vzdelávacích potrieb sociálnych pracovníkov a dobrovoľníkov a prípadne poskytovateľov sociálnych služieb minimálne raz za dva roky.

Ukazovateľ:

Počet účastníkov odborného vzdelávania v oblasti poskytovania sociálnych služieb

3. 2. Podpora zavádzania systému hodnotenia kvality sociálnych služieb

Obec Santovka bude prioritu naplňať nasledovne:

- informovaním verejnosti na svojom webovom sídle o poskytovateľov sociálnych služieb so zavedením systémom hodnotenia kvality sociálnych služieb,
- realizáciou prieskumu spokojnosti a hodnotenia kvality poskytovaných sociálnych služieb minimálne raz za dva roky.

Splnenie cieľa si vyžaduje pravidelnú komunikáciu povereného pracovníka obce s poskytovateľmi sociálnych služieb a ďalšími relevantnými aktérmi (napr. UPSVR, VÚC) a získavanie spätnej väzby od prijímateľov sociálnych služieb vrátane pravidelného informovania príslušnej komisie miestneho zastupiteľstva, prípravu a realizáciu cieľových aktivít a vyhodnotenia výsledkov prieskumu vrátane návrhov na zmeny a aktualizáciu komunitného plánu.

Ukazovateľ:

Počet poskytovateľov sociálnych služieb so zavedeným systémom kvality

Počet pripravených a realizovaných tematických podujatí

Index spokojnosti s poskytovanými sociálnymi službami

2.6. Časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb

Komunitný plán sociálnych služieb obce Santovka vychádza zo schváleného PHSR obce Santovka na roky 2016 -2023 a je v súlade s jeho víziou, prioritami a cieľmi.

Jedným z čiastkových cieľov je vytvoriť podmienky pre skvalitnenie spoločenského života v obci vrátane oblasti poskytovania sociálnych služieb.

Nakoľko finančné možnosti obce v súčasnom programovom rozpočte sú ohraničené, legislatíva umožňujúca viaczdrojové financovanie je v schvaľovacom procese je potrebné okrem už vynakladaných a plánovaných finančných prostriedkov zahrnúť v budúcnosti do programového rozpočtu na roky 2019– 2022 (podľa navrhovaného komunitného plánu na roky 2018 – 2023) aj nové finančné zdroje, investície do infraštruktúry príp. na spolufinancovanie. Určite nie je v možnostiach obce realizovať tento zámer len z vlastných zdrojov. Zámerom môže byť vypracovaný projekt s využitím viac zdrojového financovania. Na jednotlivé priority rozvoja sociálnych služieb stanoví Obecné zastupiteľstvo obce Santovka zodpovedné osoby a časový horizont realizácie.

Presný časový harmonogram realizácie aktivít KP bude spracovaný a predložený príslušnej komisii po schválení dokumentu.

2.7. Spôsob vyhodnocovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb

Významnú úlohu v procese komunitného plánovania zohrávajú najmä miestni obyvatelia. Od nich sa očakáva, že vyjadria svoje požiadavky vo sfére poskytovania sociálnych služieb, a teda aj komunitného plánovania. Tento plán budú priebežne monitorovať, zodpovedne posudzovať a vytvárať aj jeho finančné zabezpečenie.

Účasť na komunitnom plánovaní:

- písomné návrhy občanov – preberá poverený pracovník za sociálnu oblasť - ústne návrhy občanov – na obecnom úrade sa vyhotoví úradný záznam o predložennom návrhu, ktorý predkladateľ potvrdí svojim podpisom
- účasť obyvateľov obce na verejnom zhromaždení

Komunitný plán možno meniť:

- ak sa zmenia priority
- získanie finančných prostriedkov na konkrétne potreby
- nové návrhy na poskytovanie sociálnych služieb

Časový horizont vyhodnocovania komunitného plánu:

Obecné zastupiteľstvo obce Santovka minimálne 1x ročne prerokuje Správu o sociálnej situácii v obci a podľa zistených skutočností bude aplikovať zistené požiadavky a návrhy do komunitného plánu obce.

Záver

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je dlhodobý proces. Po schválení strategického dokumentu v Obecnom zastupiteľstve obce Santovka uznesením č. 390/2018 dňa 22.3.2018 začal realizačná fáza, ktorá bude prebiehať v období rokov 2018 až 2023. Táto etapa zahŕňa samotnú implementáciu stratégie, t.j. napĺňanie KPSS prostredníctvom realizácie jednotlivých aktivít, ktoré budú podrobne rozpracované do ročných akčných plánov.

Súčasťou realizačnej fázy bude tiež priebežné sledovanie (monitoring) a vyhodnocovanie plnenia akčných plánov spravidla v ročných intervaloch. V priebehu tejto fázy budú pokračovať pravidelné stretnutia pracovných skupín pre jednotlivé oblasti, vyhľadávanie a zapájanie nových partnerov a informovanie verejnosti o uskutočňovaní komunitného plánu.

Úspešnosť realizácie KPSS obce Santovka na roky 2018 . 2023 bude závisieť od organizačného a riadiaceho zabezpečenia komunitného plánovania, dostatočných finančných prostriedkov potrebných na realizáciu aktivít a aktívnej spolupráce všetkých zapojených aktérov pôsobiacich v sociálnej oblasti.

Komunitný plán sociálnych služieb je pritom živý dokument, ktorý sa bude prispôbovať meniacim sa podmienkam, ktoré budú vyplývať z legislatívnych zmien, materiálno – finančného zabezpečenia a budú reflektovať aktuálne potreby obyvateľov obce v sociálnej oblasti.

Príloha

Základná terminológia

Prijímateľ sociálnej služby – je fyzická osoba, ktorá využíva sociálne služby, nakoľko sa ocitla v nepriaznivej sociálnej situácii.

Poskytovateľ sociálnej služby – je subjekt poskytujúci sociálne služby za podmienok stanovených zákonom alebo prostredníctvom právnickej osoby, ktorú zriadila na tento účel: a. verejný poskytovateľ – obec, vyšší územný celok

b. neverejný poskytovateľ – neziskové organizácie, občianske združenia

Objednávateľ sociálnej služby – je:

a. osoba, ktorá zabezpečuje poskytovanie sociálnych služieb

b. obec a vyšší územný celok - subjekt, v kompetencii ktorého je sociálna služba

Sociálna služba - je súbor odbornej, obslužnej alebo ďalšej činnosti, zameranej na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život
- a podpora jej začlenenia do spoločnosti
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných
- potrieb fyzickej osoby
- riešenie krízovej sociálnej situácie
- prevenciu sociálneho vylúčenia

Sociálne bývanie

Úlohou štátu v rámci sociálnej politiky je vytvárať legislatívne a ekonomické podmienky pre dostupnosť bývania aj domácnostiam s nízkymi príjmami a pre sociálne ohrozené skupiny obyvateľstva. Keďže časť obyvateľstva nedisponuje dostatočnými finančnými prostriedkami na kúpu bytu, ani takou výškou príjmu, ktorá by mu umožnila splácať hypotekárny úver, sú tieto domácnosti odkázané na pomoc verejného sektora.

Výstavbu nájomných bytov pre verejný nájomný sektor budú naďalej zabezpečovať hlavne obce. Je však potrebné vytvárať podmienky, aby sa do tejto výstavby mohli v širšej miere zapojiť aj neziskové organizácie a iné subjekty.

Sociálna politika v oblasti bývania definuje špeciálne formy bývania určené pre nasledovné kategórie:

1. občania, ktorí sa dostávajú do pozície skupín ohrozených sociálnym vylúčením, napr.:

- občania, ktorí v dôsledku nízkej úrovne vzdelania a kvalifikácie vykonávajú iba
- príležitostné pomocné práce, prípadne sú bez práce
- ľudia s fyzickým alebo mentálnym postihnutím
- mládež po ukončení ústavnej alebo ochranej výchovy
- starí ľudia, osamelí rodičia s deťmi a mnohohodtné rodiny
- občania marginalizovanej rómskej komunity

2. marginalizované skupiny obyvateľstva, v najvyššej miere Rómovia, ktoré sa vyznačujú úplným sociálnym vylúčením napríklad v dôsledku straty bydliska, dlhodobej nezamestnanosti, závislosti od drog, nedostatočnej sociálnej prispôsobivosti.

Pre bývanie týchto skupín obyvateľstva treba vytvárať podmienky najme v sociálnom bývaní zodpovedajúceho štandardu alebo v prípade niektorých špecifikovaných sociálne ohrozených či vylúčených skupín v rôznych zariadeniach sociálnych služieb, v ktorých je poskytovaná osobitná sociálna alebo zdravotná starostlivosť a sú zabezpečené aj iné služby v závislosti od druhu a účelu zariadenia.

Do kategórie sociálneho bývania možno zahrnúť:

- nájomné byty vo verejnom nájomnom bytovom sektore vrátane malometrážnych bytov učených ako prvé bývanie pre mladé rodiny s tým, že nárok na takéto bývanie budú mať len domácnosti do stanovenej výšky príjmov
- byty a iné formy bývania pre domácnosti s nízkymi príjmami a skupiny so špecifickými potrebami, ako napríklad byty pre občanov v sociálnej núdzi, s ťažkým zdravotným postihnutím, osamelých rodičov starajúcich sa o maloleté deti, mnohohodtné rodiny, občanov po ukončení ústavnej alebo ochranej výchovy, občanov s problémami sociálneho začlenenia a občanov bez prístrešia
- byty nižšieho štandardu pre neplatičov nájomného a pre marginalizované skupiny obyvateľstva
- byty pre bývanie starších ľudí, pričom sa bude vychádzať z majetkových pomerov budúcich užívateľov

Pre veľmi úzko špecifikované sociálne ohrozené či vylúčené skupiny obyvateľstva je bytová otázka zabezpečená vo forme zariadení sociálnych služieb. Medzi tieto zariadenia je možné zaradiť detské domovy, zariadenia pre seniorov, domovy sociálnych služieb, útulky atď.

Zariadenia sociálnych služieb však neslúžia na zabezpečovanie bývania, ich prioritou je poskytovanie sociálnych služieb.

Núdz

Hmotná núdza je stav, keď príjem občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, nedosahuje životné minimum a občan a fyzické osoby, ktoré sa s ním posudzujú, si príjem nemôžu zabezpečiť alebo zvýšiť vlastným pričinením.

Sociálna núdza je stav, keď si občan nemôže sám zabezpečiť starostlivosť o svoju osobu, o svoju domácnosť, ochranu a uplatňovanie práv a právom chránených záujmov alebo kontakt so spoločenským prostredím najmä vzhľadom na vek, nepriaznivý zdravotný stav, stratu zamestnania.

Životné minimum je spoločensky uznaná minimálna hranica príjmov fyzickej osoby, pod ktorou nastáva stav jej hmotnej núdze.

Osobitný príjemca je obec alebo ak je to odôvodnené iná právnická osoba alebo fyzická osoba. Osobitného príjemcu určuje rozhodnutím ÚPSVaR. Ak osobitný príjemca zabezpečuje dávku a príspevky vo vecnej forme, je povinný ich poskytovať za cenu obvyklú a na mieste dostupnom občanovi v hmotnej núdzi. ÚPSVaR určí osobitného príjemcu, ak sa doterajšou výplatom dávky a príspevkov nedosiahol účel.

ÚPSVaR určí osobitného príjemcu po jeho predchádzajúcom súhlase. ÚPSVaR uvoľní osobitného príjemcu, ak pominuli dôvody na jeho určenie. Obec je osobitným príjemcom dávky a príspevkov na základe rozhodnutia ÚPSVaR aj vtedy, ak súhlasí, že bude vykonávať funkciu osobitného príjemcu voči všetkým občanom vo svojom územnom obvode, ktorým úrad priznal dávku a príspevky právoplatným rozhodnutím. Na takýto výkon osobitného príjemcu úrad s obcou uzatvorí dohodu. Osobitný príjemca zabezpečuje dávku a príspevky v peňažnej forme alebo vo vecnej forme a je povinný ich použiť len na prospech občana v hmotnej núdzi a fyzických osôb, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú. ÚPSVaR dohliada, ako ním určený osobitný príjemca plní svoje povinnosti.

Použitá literatúra

Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015

-2020 PHSR obce Štrba 2016 - 2023

Zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších právnych predpisov

Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na roky 2012 – 2016

Národný program aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020

Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky

2014 – 2020 Strategický rámec starostlivosti o zdravie pre roky 2013 – 2030

Národný akčný plán na elimináciu a prevenciu násilia na ženách 2014 – 2019

Koncepcia rozvoja sociálnych služieb v Prešovskom kraji v zmysle dodatku z roku 2011

Regionálna integrovaná územná stratégia Prešovského kraja

www.statistics.sk